

P.Z. br. 515

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 223-01/10-01/01

Urbroj: 5030109-10-2

Zagreb, 18. ožujka 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopunama Zakona o državnim maticama, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru) – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 223-01/10-01/01, urbroja: 65-10-03, od 19. veljače 2010. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopunama Zakona o državnim maticama, s Konačnim prijedlogom zakona daje sljedeće

MIŠLJENJE:

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona o dopunama Zakona o državnim maticama, s Konačnim prijedlogom zakona, predlagatelja Kluba zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru.

Vlada Republike Hrvatske smatra Prijedlog zakona neutemeljenim, a predložene izmjene odredbi Zakona o državnim maticama su neprovedive u praksi, budući da predlagatelj nije vodio računa o metodologiji načina vođenja državnih matrica, konkretno matrice rođenih i izdavanju isprava iz državnih matrica te značenju tih podataka za državu i u odnosu na treće osobe. Isto tako, Prijedlog zakona ne uzima u obzir i moguće implikacije na sustav obiteljskopравnih odnosa u Republici Hrvatskoj, budući da u hrvatskom zakonodavstvu ne postoji propis koji uređuje medicinske i pravne pretpostavke za operativni zahvat promjene spola, pa slijedom toga može se dogoditi da promjenu spola traži osoba koja je u braku, odnosno koja je roditelj. Također, Prijedlog zakona nije uspio argumentirano ukazati na vezu između navodne neizravne diskriminacije i diskriminatornog ponašanja. Naime, u kontekstu neizravne diskriminacije važno je dokazati neravnomjerni učinak naizgled neutralne mjere, a u konkretnom slučaju predlagatelj nije jasno utvrdio koji je to neravnomjerni učinak sadašnjih odredbi Zakona u odnosu na transsrodne osobe.

Iz dostavljenog Prijedloga zakona Vlada Republike Hrvatske zaključuje da je predlagatelju sporno to što se promjena spola i promjena imena u matici rođenih, iskazuje na nekim ispravama iz državnih matica, posebno na izvatku iz matice rođenih ili rodnom listu.

Vlada Republike Hrvatske ukazuje na to da su vrste i sadržaj isprava koje se izdaju iz državnih matica propisane Pravilnikom o obrascima državnih matica, registru, izvacima i potvrdama koji se izdaju na temelju državnih matica (Narodne novine, br. 202/2003 i 138/2008 – u daljnjem tekstu: Pravilnik).

S tim u svezi Vlada Republike Hrvatske ističe da se iz državnih matica izdaje više vrsta isprava, ovisno o zahtjevima građana i namjeni njihova korištenja u ostvarivanju određenih prava. Tako se iz matice rođenih izdaju tri vrste isprava i to: izvadak iz matice rođenih, rodni list i potvrda o rođenju. Navedene vrste isprava imaju istu dokaznu snagu, a osnovna razlika je u načinu kako se podaci na njima iskazuju.

Potvrda o rođenju se izdaje na temelju matice rođenih i sadrži posljednje važeće podatke upisane u matici rođenih, bez bilješki i podataka o izvršenim prethodnim promjenama i vremenu njihova nastanka. Izgled i sadržaj potvrde o rođenju propisan je člankom 8. Pravilnika, a upravo je ova vrsta javnih isprava iz matice rođenih propisana u svrhu zaštite osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti osoba te radi onemogućavanja bilo kakvog oblika diskriminacije.

Slijedom toga, ukoliko osoba koja je promijenila spol i ime, a o čemu postoje bilješke u njoj matici rođenih, može zatražiti potvrdu o rođenju na kojoj se ne iskazuju bilješke o izvršenim promjenama, već se promijenjeni podaci odmah iskazuju u za to predviđenim rubrikama na ispravi. Na taj način štiti se osobni status osobe i njezini osobni podaci koji ne moraju biti poznati širem krugu osoba, te se time osoba u potpunosti zaštićuje od bilo kojeg oblika diskriminacije, poniženja ili zgražanja.

U svezi s iznesenim Prijedlogom predlagatelja, da se zakonodavna promjena treba odnositi i na osobe koje nisu promijenile spol, ali već dulje vrijeme žive u drugom rodnom identitetu i imaju vanjska fizička obilježja drugog spola, Vlada Republike Hrvatske smatra da bi to bilo krivotvorenje stvarnih činjenica koje mogu dovesti i do manipulacije identitetom, što dovodi do pravne nesigurnosti unutar odnosa u društvenoj zajednici u cjelini. Također, predmetnim Prijedlogom zakona omogućila bi se zlouporaba, ukoliko bi se i prije medicinske operacije promjene spola omogućila promjena osobnih dokumenata, od strane osoba koje nisu transseksualne orijentacije, a s ciljem skrivanja identiteta.

Također, Prijedlog zakona ima i nomotehničkih nedostataka koji se odnose na način ugrađivanja novih odredbi.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Davorina Mlakara, ministra uprave, te Edmonda Miletića i Pavla Matičića, državne tajnike u Ministarstvu uprave.

